

بیماری کیست هیداتید (اکینوкокوزیس)

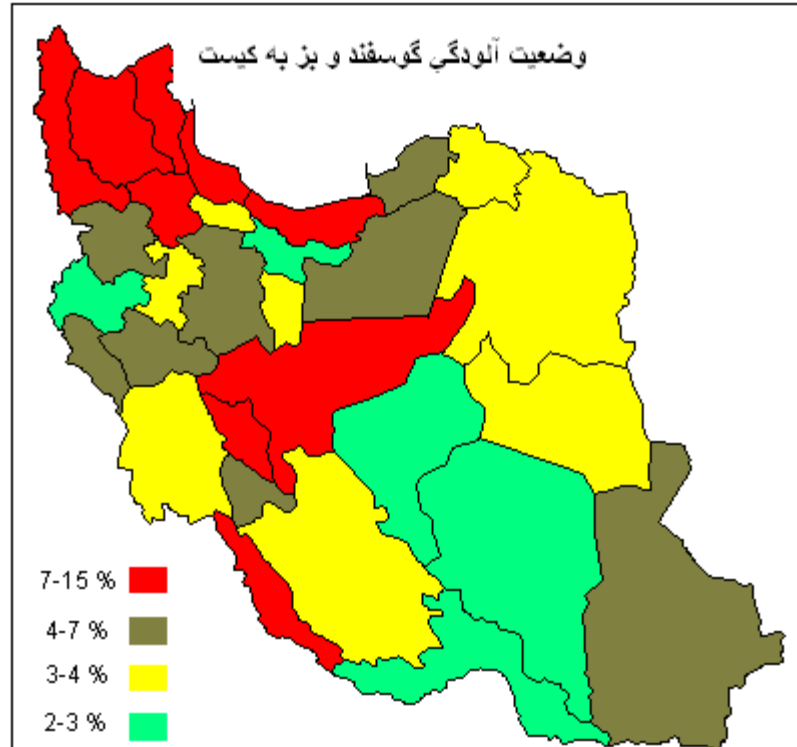
تعریف بیماری :

این بیماری در اثر کیست‌های انگلی کرم پهن اکینوкокوس گرانولوزوس (مرحله نوزادی انگل) ایجاد میشود و یکی از بیماریهای مشترک خطرناک میباشد. در چرخه زندگی انگل دو میزبان پستاندار وجود دارد. میزبانان قطعی انگلها گوشتخواران بوده و کرم‌های بالغ در روده آنها زندگی می‌کنند و میزبانان واسط را انواع مختلف علفخواران و همه چیزخواران تشکیل داده که در بدن آنها متاستودها تکامل می‌یابند.

انسان و دیگر میزبانان واسط از طریق بلع تخمهای موجود در مدفوع میزبانان قطعی آلوده ، به عفونت دچار می‌گردند. مرحله نوزادی انگل کیست هیداتید نامیده شده و بیماری ناشی از آنها به هیداتیدوز معروف است. کیست هیداتید به وسیله اکینوкокوس گرانولوزیس تولید می‌گردد. این گونه به سگ و انواع وسیعی از میزبانان واسط اهلی و وحشی سازگاری یافته است. عفونت انسانی ناشی از این گونه یکی از مهلک ترین عفونتهای انگلی شناخته شده است.

گسترش بیماری:

بیماری در سراسر دنیا گزارش شده و در کشورایران هم در تمام استان ها گزارش گردیده است.

تشخیص در حیوانات :

بررسی کالبدگشایی روده سگ بوسیله افراد مجرب معتبرترین روش تشخیص اکینوکوکوس گرانوزیس می‌باشد. روش دیگر شناسایی کرم کامل یا بخش‌هایی از آن در مدفوع می‌باشد. ابتدا به سگ داروی دافع تنیا چون هیدروبرماید آرکولین خورانیده شده که تخلیه مدفوع را موجب می‌گردد. آزمایش کبد و ریه‌ها در کالبدگشایی روش عملی تشخیص کیست هیداتید در گوسفند و دیگر میزبانان واسط است. در انسان روش‌های تشخیص ایمنی صورت می‌گیرد.

تشخیص در انسان :

بعلت تنوع تظاهرات کلینیکی و اشکال در آشکارسازی کیست‌های هیداتید، اغلب اوقات تشخیص بیماری هیداتید مشکل است. غالباً تاریخچه دقیق بیماری در فرد یا سکونت آن در مناطق روستائی و عشایری راهنمای خوبی است. کیست‌های ریوی به وسیله رادیوگرافی تشخیص داده می‌شود. آزمایش‌های تشخیص سرمی با تنوع روزافزون مورد استفاده قرار می‌گیرد.

پیشگیری و کنترل بیماری:

- ۱- آموزش مسائل بهداشتی با در نظر گرفتن فاکتورهای اجتماعی و محیطی
 - ۲- معدوم نمودن سگ‌های ولگرد
 - ۳- بالا رفتن سطح سواد و آگاهی مردم علی‌الخصوص روستائیان و تولیدکنندگان
 - ۴- کنترل سگ‌های خانه‌دار و گله‌دار و درمان آنها با داروهای ضد انگلی بطور مرتب
 - ۵- بهداشتی کردن کشتارگاهها
 - ۶- عدم دسترسی سگ‌های ولگرد یا ضایعات کشتارگاهی
 - ۷- شناسنامه‌دار کردن سگ‌های صاحب‌دار
 - ۸- نابود کردن و یا انتقال امعاء و احشاء آلوده به مکانهای امن، ضد عفونی کردن آنها یا سوزاندن آنها
- درمان بیماری در میزبان قطعی (سگ) . بهترین داروی ضد اکینوکوکوس گرانولوزوس پرازی کوانتل می‌باشد.

درمان در انسان :

جراحی و برداشت کیست هیداتید بعنوان تنها روش درمانی مناسب بوده و تزریق مواد شیمیایی در داخل کیست ها برای غیرفعال کردن پرتواسکولکس ها توصیه می‌شود.

دکتر نوراللهی - دکتر ولدبیگی